

CROSS COUNTRY LAB

ΕΞΥΠΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ
C4E Forum | Cavtat, Κροατία | Μάιος 2025

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα (LIFE) στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 101120412.

ΓΙΑ ΤΟ CROSS-COUNTRY LAB

Το Cross-Country Lab για έξυπνες χρηματοδοτικές λύσεις για την ενεργειακή αποδοτικότητα διοργανώθηκε στο πλαίσιο του έργου SMAFIN Expanded κατά τη διάρκεια του **Φόρουμ για την Ενεργειακή Απόδοση στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (C4E Forum)** που πραγματοποιήθηκε στο Cavtat της Κροατίας τον **Μάιο του 2025**.

Το Cross-Country Lab συγκέντρωσε υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, εκπροσώπους ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, δημόσιων αρχών, τεχνικούς εμπειρογνώμονες και υπεύθυνους ανάπτυξης έργων από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στον συνδυασμό δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης για τη στήριξη επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανακαίνιση κτιρίων κατοικιών.

Η ανταλλαγή επέτρεψε τη σύγκριση των προσεγγίσεων πολιτικής, των μοντέλων χρηματοδότησης και των πρακτικών εφαρμογής μεταξύ των χωρών και συνέβαλε στον εντοπισμό πιθανών λύσεων πέραν των εθνικών πλαισίων.

ΓΙΑΤΙ Η ΕΞΥΓΝΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ

- Η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια απαιτεί σημαντική επιτάχυνση των ρυθμών ανακαίνισης και αύξηση του όγκου των επενδύσεων.
- Τα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ και τα εθνικά δημόσια χρηματοδοτικά μέσα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο, αλλά οι δημόσιοι προϋπολογισμοί από μόνοι τους δεν αρκούν για να καλύψουν τις επενδυτικές ανάγκες.
- Οι συμμετέχοντες σημείωσαν ότι η κύρια πρόκληση δεν έγκειται στην έλλειψη χρηματοδότησης, αλλά στην αποτελεσματική κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων και στην άρση των επίμονων εμποδίων.
- Η δημόσια χρηματοδότηση συζητήθηκε ως στρατηγικό εργαλείο για:

- τη μείωση του κινδύνου των επενδύσεων,
- τη βελτίωση της τραπεζικής χρηματοδότησης των έργων,
- την τόνωση της ζήτησης,
- τη στήριξη μακροπρόθεσμων και βιώσιμων πλαισίων χρηματοδότησης.

ΚΥΡΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΖΗΤΗΘΗΚΑΝ

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Οι επιχορηγήσεις, οι εγγυήσεις και οι επιδοτήσεις επιτοκίου προσδιορίστηκαν ως μέσα που θα πρέπει να μεγιστοποιούν τα αποτελέσματα μόχλευσης. Τα σχήματα μικτής χρηματοδότησης που συνδυάζουν δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους αναδείχθηκαν ως αποτελεσματικά εργαλεία για την αντιμετώπιση της αποστροφής κινδύνου των τραπεζών και για τη στήριξη ανεπαρκώς χρηματοδοτούμενων τμημάτων της αγοράς, ιδίως στην ανακαίνιση κατοικιών.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΙΑΣ ΣΤΑΣΗΣ (ONE STOP SHOPS) ΩΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι Υπηρεσίες μίας Στάσης αποτελούν βασικά στοιχεία αποτελεσματικών οικοσυστημάτων χρηματοδότησης ανακαινίσεων. Η ολοκληρωμένη τεχνική, διοικητική και χρηματοοικονομική υποστήριξη μειώνει την πολυπλοκότητα για τους τελικούς χρήστες και βελτιώνει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα απαιτεί σταθερά θεσμικά πλαίσια, μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις χρηματοδότησης και συνεργασία με δήμους και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

ΚΑΘΙΣΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΛΚΥΣΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Τα τυποποιημένα προϊόντα, οι προβλέψιμες ταμειακές ροές και το μειωμένο κόστος συναλλαγών είναι αναγκαία για τη στήριξη της επέκτασης του τραπεζικού δανεισμού για την ενεργειακή απόδοση. Οι εγγυήσεις και οι μηχανισμοί επιμερισμού κινδύνου μετριάζουν τον πιστωτικό κίνδυνο και στηρίζουν την κλιμάκωση της τραπεζικής χρηματοδότησης για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης.

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Οι παράμετροι ισότητας απαιτούν ένταση επιχορήγησης βάσει εισοδήματος, στοχευμένη στήριξη για ευάλωτα νοικοκυριά και, όπου ενδείκνυται, λύσεις πλήρους χρηματοδότησης. Χωρίς ειδικούς μηχανισμούς και τεχνική βοήθεια, οι ευάλωτες ομάδες κινδυνεύουν να αποκλειστούν από προγράμματα ανακαίνισης.

ΤΙ ΕΠΕΣΗΜΑΝΑΝ ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ - ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟ

ΤΙ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ

- Η άνεση και η υγεία είναι οι ισχυρότεροι μη χρηματοοικονομικοί παράγοντες για την ανακαίνιση κατοικιών, κατατασσόμενοι υψηλότερα από τις ανησυχίες για το κλίμα ή τις πιθανές αυξήσεις της αξίας του ακινήτου.
- Οι στρατηγικές επικοινωνίας θα πρέπει επίσης να εστιάζουν στα οφέλη της καθημερινότητας και στην ποιότητα ζωής.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΑΥΞΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

- Οι σαφείς αποδόσεις των επενδύσεων και οι ισχυρές, προβλέψιμες ροές ζήτησης αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την αύξηση του δανεισμού για την ενεργειακή απόδοση.
- Οι δημόσιες εγγυήσεις λειτουργούν ως βασικό εργαλείο μείωσης κινδύνου, ιδίως σε αγορές που χαρακτηρίζονται από κατακερματισμένη ζήτηση και μικρά μεγέθη έργων.

ΤΙ ΕΜΠΟΔΙΖΕΙ ΤΗ ΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

Τα κύρια εμπόδια που αποτρέπουν τους ιδιοκτήτες κατοικιών από τη χρήση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων περιλαμβάνουν:

- έλλειψη τεχνικής υποστήριξης,
- σύνθετες διοικητικές διαδικασίες,
- περιορισμένη εμπιστοσύνη στις διαθέσιμες λύσεις.

Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση, ως εκ τούτου, απαιτεί συμπληρωματικές συμβουλευτικές υπηρεσίες και απλουστευμένες διαδικασίες καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανακαίνισης.

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ CROSS-COUNTRY LAB

- ✓ Η δημόσια χρηματοδότηση είναι πιο αποτελεσματική όταν χρησιμοποιείται για τη μόχλευση και τη μείωση του κινδύνου των ιδιωτικών επενδύσεων, παρά ως αυτόνομο εργαλείο.
- ✓ Τα μοντέλα μικτής χρηματοδότησης που συνδυάζουν επιχορηγήσεις, δάνεια και εγγυήσεις μπορούν να αντιμετωπίσουν τόσο εμπόδια από την πλευρά της προσφοράς όσο και από την πλευρά της ζήτησης.
- ✓ Οι Υπηρεσίες μίας Στάσης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη σύνδεση των νοικοκυριών με χρηματοδοτικά μέσα μέσω ολοκληρωμένης υποστήριξης.
- ✓ Οι μη χρηματοοικονομικοί παράγοντες, όπως η άνεση και η υγεία, αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για τους ιδιοκτήτες κατοικιών και θα πρέπει να αποτυπώνονται στον σχεδιασμό πολιτικής και στην επικοινωνία.
- ✓ Οι εγγυήσεις, η τυποποίηση και τα εργαλεία τεχνικής αξιολόγησης κινδύνου ενισχύουν την ελκυστικότητα των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης για τις τράπεζες.
- ✓ Απαιτούνται ειδικοί μηχανισμοί και τεχνική βοήθεια για να διασφαλιστεί η χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση στη χρηματοδότηση ανακαινίσεων για ευάλωτα νοικοκυριά.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

- Πολλές προκλήσεις που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης είναι κοινές μεταξύ χωρών, ανεξαρτήτως θεσμικού ή πλαισίου της αγοράς.
- Η αποτελεσματική κλιμάκωση εξαρτάται από την ευθυγράμμιση μεταξύ του σχεδιασμού πολιτικής, των χρηματοδοτικών μέσων και των μηχανισμών υλοποίησης.

Τα αποτελέσματα συμβάλλουν στους στόχους του SMAFIN Expanded και στηρίζουν τεκμηριωμένες προσεγγίσεις για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης σε όλη την Ευρώπη.

